

Česká republika je rok členem Evropské unie

Dne 1. 5. 2004 se stala Česká republika členem Evropské unie. Vstup ČR do EU se stal jedinečnou historickou příležitostí pro posílení postavení České republiky v mezinárodním společenství a umožnil jí návrat mezi demokratické evropské státy.

První rok členství přinesl mnohá ČR pozitiva i v oblasti práce a sociálních věcí.

Zaměstnanost a sociální zabezpečení

Česká republika se zapojila do **Evropské strategie zaměstnanosti**. Výsledkem je „**Národní akční plán zaměstnanosti**“ a **volný přístup českých občanů na trh práce nových členů EU a některých původních členských států** (Velká Británie, Irsko, Švédsko). Po uplynutí přechodného období budou mít občané ČR volný vstup na trh práce v rámci celé Evropské unie a Evropského hospodářského prostoru (EHP).

V rámci EU platí volný pohyb služeb. Firmy a osoby samostatně výdělečně činné mají právo poskytovat bez omezení služby přes hranice do ostatních členských států.

V rámci Evropské unie funguje i koordinace sociálního zabezpečení (dávky v nezaměstnanosti). Pokud čeští občané legálně pracují v některém z členských států EU, započítává se jim tato doba jako doba odpracovaná pro účely přiznání podpory v nezaměstnanosti či nároku a výše starobního důchodu. Pokud bude český občan hledat zaměstnání v EU, pak může v jiném členském státě pobírat podporu v nezaměstnanosti z České republiky po dobu až tří měsíců.

Mezinárodní dohody v rámci EU umožňují občanům ČR mimo jiné zachovat si v jiných členských státech sociální nároky (např. nárok na zdravotní péči při použití Evropského zdravotního průkazu). To, spolu s jasnými pravidly o účasti pracovníků na pojištění, dává pracovníkům a jejich zaměstnavatelům jistotu o právním prostředí a podporuje potřebnou migraci pracovníků.

Velkým přínosem pro české občany je také přistoupení k systému **EURES** (EUROpean Employment Services), v jehož rámci mohou lidé hledat práci v EU. EURES slouží i zaměstnavatelům. Ti mohou jeho prostřednictvím hledat vhodné pracovníky.

Česká republika získala důležité kontakty v celé EU, členské státy si poskytují informace o mobilitě pracovníků, o negativních jevech mobility, jako jsou podvodné zprostředkovatelské agentury, nesolidní podnikatelé apod.

Rovnost příležitostí

Vstup České republiky do Evropské unie měl kladný dopad na oblast prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže. Zvýšil se význam této problematiky a ČR získala mnohem více možností zapojit se do programů Evropské unie, v nichž je rovnost žen a mužů hlavním nebo jedním z cílů (např. komunitární program spojený s Rámcovou strategií pro rovnost žen a mužů, Evropský sociální fond, iniciativa společenství EQUAL a další).

Evropská unie připravuje zřízení Evropského institutu pro rovné postavení žen a mužů, který má plnit funkci „informační banky“ pro potřeby orgánů Evropské unie, členských států i veřejnosti. Česká republika navrhla v dubnu 2005 jako sídlo institutu Prahu.

V souladu s cíli Evropského akčního plánu „Rovné příležitosti pro osoby se zdravotním postižením“ vznikla „Střednědobá koncepce státní politiky vůči občanům se zdravotním postižením“, která se stala východiskem pro přípravu nového „Národního plánu podpory a integrace občanů se zdravotním postižením na období 2006 – 2009“.

Komunitární programy a Evropský sociální fond

Česká republika dostala vstupem do Evropské unie **možnost účastnit se komunitárních programů** (Motivační opatření Společenství v oblasti zaměstnanosti, Akční program Společenství na podporu spolupráce mezi členskými státy v jejich boji proti sociálnímu vylučování. Na tyto oblasti využívá Ministerstvo práce a sociálních věcí mimo prostředků státního rozpočtu také zdroje Evropského sociálního fondu. Tato finanční pomoc umožňuje provádět aktivity, na které by nebylo možno zajistit dostatečné prostředky ze státního rozpočtu.

Česká republika má poprvé v historii příležitost podílet se na vyjednávání nové legislativy ke strukturálním fondům, a to od samého počátku. Z tohoto faktu plyne řada výhod – ČR například může ovlivnit výslednou podobu souboru nařízení včetně vyčleněných financí na strukturální opatření, jednotlivých cílů, zemí nebo podmínek čerpání dotací tak, aby byla v souladu s postoji a zájmy ČR.

Prostředky Evropského sociálního fondu se v rámci Ministerstva práce a sociálních věcí využívají například k posílení aktivní politiky zaměstnanosti, ke zlepšování přístupu a návratu na trh práce osob se specifickými potřebami a ze znevýhodněných skupin, zlepšování podmínek a nástrojů pro rozvoj podnikání, zajištění rovnosti žen a mužů na trhu práce, podporu adaptability podniků a zaměstnanců na strukturální změny a využívání informačních technologií apod.

Různé

Na základě závěrů zasedání Evropské rady v Lisabonu a v Nice vznikla potřeba více se zaměřit na politiky eliminující chudobu a sociální vyloučení. Členské státy byly vyzvány, aby předložily své národní strategie, tzv. národní akční plány sociálního začleňování, ve kterých vytvoří strategii potlačování chudoby a sociálního vylučování ve své zemi. Na základě výše uvedeného vypracovala ČR svůj první „**Národní akční plán sociálního začleňování na léta 2004 – 2006**“, který v červenci 2004 schválila vláda.

Vstup ČR do EU, poskytovaný systém investičních pobídek, stabilní a právně obdobné prostředí přivedly do naší republiky zahraniční investory, jejichž vliv se začíná projevovat i v některých oblastech s vysokou nezaměstnaností (např. Ústecký kraj). Zároveň se otevřel trh českým firmám, které se orientují na export. Vývoz se stává jedním z nejdůležitějších faktorů vývoje ekonomiky.

Přínosem pro ČR je také zahájení činnosti **Národního informačního centra bezpečnosti a ochrany zdraví při práci** (Focal Point), které je součástí celoevropské sítě národních center BOZP vedených Agenturou pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci se sídlem v Bilbao ve Španělsku. Národní informační centrum poskytuje na webové stránce <http://osha.mpsv.cz> řadu informací o právních předpisech EU a o národní právní úpravě v oblasti BOZP, poradenství zaměstnavatelům, podnikatelům i zaměstnancům a je také organizátorem každoroční celoevropské kampaně „Evropský týden bezpečnosti a ochrany zdraví při práci“.

Kateřina Beránková, tisková mluvčí MPSV

Ministerstvo práce a sociálních věcí, Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

Kateřina Beránková, tisková mluvčí MPSV, tel.: 221 922 359, e-mail: katerina.berankova@mpsv.cz

Vladimír Hrubý, vedoucí tiskového oddělení, tel.: 221 922 503, e-mail: vladimir.hruby@mpsv.cz

www.mpsv.cz, www.noviny-mpsv.cz

Ministerstvo práce a sociálních věcí vzniklo v roce 1990. Do jeho kompetence spadá sociální politika (problematika zdravotně postižených, sociální služby, sociální dávky, rodinná politika apod.), sociální pojištění (důchody, nemocenské, apod.), oblast zaměstnanosti (trh práce, podpora zaměstnanosti, zahraniční zaměstnanost apod.), pracovněprávní legislativa, bezpečnost a ochrana zdraví při práci, rovnost žen a mužů, migrace a integrace cizinců, oblast čerpání finanční pomoci z ESF, atd. V resortu pracuje přibližně 15 000 zaměstnanců. Mezi organizace, které MPSV metodicky řídí, patří úřady práce, Česká správa sociálního zabezpečení, Český úřad bezpečnosti práce, inspektoráty bezpečnosti práce, Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí. MPSV přímo spravuje pět ústavů sociální péče - DÚSP Tlaskov, ÚSP Zbůch, ÚSP Brno-Chrlice, ÚSP Brno-Královo Pole a ÚSP Hrabyně. Mezi příspěvkové organizace v resortu patří Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, Institut výchovy bezpečnosti práce a Výzkumný ústav bezpečnosti práce.